

een verslag over een reis naar het Heilig Land, die in 1472-3 mogelijk vanuit Keulen werd ondernomen, wordt in de passage over Corfu gesproken over een door toedoen van een serpent 'verstoerde stat': 'Vnde men secht dat daer noch alle jaer compt eyn groete serpent und als men im daer gegeuen heeft drie stucken braets, so geyt sy weder int gebricht'¹⁰). Dit bericht met telkens dezelfde topografische aanduiding werd in verschillende lezingen ook genoteerd in de reisverhalen van Felix Fabri (1480-3), Bernhardt von Breydenbach (1483), die beiden de draak gedood laten zijn, en de Haarlemse burger Claes van Dusen, die tussen 1484 en 1495 op 1487 na elk jaar naar het Heilig Land is geweest; hij laat in het midden of de draak nog bestond of niet¹¹).

Gezien deze gegevens moet mijn veronderstelling dat Tafur de bron van Jan Allertsz.' bericht moet zijn geweest toch niet te snel als juist worden aangemerkt. Gezien echter de grote mate van overeenkomst in verschijningsvorm van door beiden beschreven monsters meen ik voldoende grond onder de voeten te hebben om deze aanvullende mededeling te kunnen doen en voorlopig te suggereren dat Pero Tafur tijdens zijn reis door de Nederlanden aan deze en gene kond heeft gedaan van zijn reiservaringen, waarbij het monsterverhaal dusdanig de aandacht trok dat het langs ook voor andere berichten gangbare kanalen in Rotterdam bekend werd en werd bewaard in de herinnering waaruit Jan Allertsz. kon putten.

NOTEN

1) H. ten Boom en J. van Herwaarden, 'Rotterdamse kroniek. Aantekeningen van Rotterdamse stadssecretarissen, 1315-1499 (1570)', in: *Nederlandse Historische Bronnen II* (1981) 21.

2) *Pero Tafur, Travels and adventures, 1435-1439*, trans. and ed. with an introduction by Malcolm Letts (Londen 1926) 154-5.

3) Aldaar, 10, 13, 190-205.

4) Er staat in het handschrift duidelijk in romeinse cijfers 1427.

5) Vanwege het door hem in Ferrara bijeengeroepen algemeen concilie.

6) Voor nader nieuws over het monster werden de reisverhalen van Bertrandon de la Broquière (1432), Filips van Katezenellenbogen (1433), een anonymus (1434), Johan en Albrecht van Brandenburg (1435), Georg Pfinzing (1436, 1440), Hans Rot (1440) en een anonymus (1444) nog eens nageslagen.

7) Vgl. R. Röhricht, *Deutsche Pilgerreisen nach dem heiligen Lande* (Gotha 1889) 17, 56.

8) F. Deycks, 'Ludolphi rectoris ecclesiae parochialis in Suchem de itinere terrae sanctae liber', in: *Bibliothek des litterarischen Vereins in Stuttgart XXV* (1851) 12-5.